

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/91/2016
Identifikačné číslo spisu:	5614203071
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5614203071.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. B., bytom J. č. XXX, I. T., 2/ W. C., bytom I. č. XXX, I., obaja právne zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s. r. o., so sídlom Piaristická č. 46, Trenčín, IČO: 36 837 857, proti žalovanej Tatra banka, a. s., so sídlom Hodžovo námestie č. 3, Bratislava IČO: 00 686 930, o určenie neplatnosti zmluvy o hypotekárnom úvere, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 8 C 79/2014, o dovolaní žalobcu 1/, proti uzneseniu Krajského súdu Žiliny z 29. januára 2016 sp. zn. 7 Co 720/2015, takto

rozhodol:

Dovolania žalobcu 1/ o d m i e t a.

Žalobca 1/ je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 24. septembra 2015, č. k. 8 C 79/2014-260 zmenu účastníka konania (podľa CSP strany konania) na strane žalobcu 1/ nepripustil. Dospel k záveru, že podmienky na zmenu v zmysle § 92 ods. 2, ods. 3 O.s.p. neboli splnené, keďže nebol predložený súhlas toho, kto mal namiesto žalobcu 1/ vstúpiť do konania a nebola preukázaná právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práv alebo povinností v zmysle tohto ustanovenia. Podmienkou účinného prevzatia dlhu podľa § 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka je súhlas veriteľa, ktorý podľa názoru súdu prvej inštancie nebol daný, keďže právny zástupca žalobcu 1/ uviedol, že súhlas veriteľa klient zabezpečuje. Účinky prevzatia dlhu nastávajú až udelením súhlasu, pričom žalobca 1/ nepreukázal, že súhlas veriteľa bol daný.

Proti uzneseniu okresného súdu v zákonnej lehote podal žalobca 1/ odvolanie.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 29. januára 2016 č. k. 7 Co 720/2015-275 potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne. Na doplnenie správnosti záverov súdu prvej inštancie uviedol, že zo strany veriteľa nebol daný súhlas ako základná podmienka na účinné prevzatie dlhu. Vychádzal pritom z podania žalobcu 1/ z 23. septembra 2015, v ktorom uvádzal, že takýto súhlas

zabezpečuje. Tvrdenie, že súhlas veriteľa bol daný ústnou formou, považoval odvolací súd za nepreukázaný a nelogický, keďže v danom prípade bol veriteľom právnická osoba a nebolo zrejmé, ktorá poverená osoba za uvedenú organizáciu takýto súhlas dala.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 1/ 11. marca 2016. Podaným dovolaním odôvodnil prípustnosť § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z dôvodov § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p. a žiadal predmetné rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, alternatívne napadnuté rozhodnutia zmeniť a návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Zároveň si uplatnil aj trovy konania. V odôvodnení podaného dovolania uviedol, že súd si nesplnil povinnosť vyzvať stranu na opravu nesprávneho podania a poučiť ho o tom, ako má potrebnú opravu vykonať, predovšetkým dodatočným predložením súhlasov nadobúdateľa a veriteľa. V ďalšej časti dovolateľ svoje námietky týkajúce sa súhlasu veriteľa k prevzatíu dlhu subsumoval pod nesprávne právne posúdenie. Na záver namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov oboch inštancií.

4. K predmetnému dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá poukázala na to, že tvrdenia žalobcu 1/ o udelení ústneho súhlasu veriteľa k prevzatíu dlhu sa nezakladajú na pravde, a preto považuje predmetné dovolanie za nedôvodné.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od 1. júla 2016.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiam, proti ktorým nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O.s.p.

9. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravoval § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa ods. 1 citovaného ustanovenia dovolanie bolo (tiež) prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska. Dovolanie nebolo prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia dovolanie bolo prípustné (tiež) proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) išlo o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky. Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatili, ak išlo o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách

konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

10. Predmetné dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o nepripustení zmeny strany konania - žalobcu 1/. V tomto smere dovolací súd uvádza, že vzhľadom na to, že dovolaním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a nejde o uznesenie, ktoré by malo znaky uvedené v ustanovení § 239 ods. 1, ods. 2 O.s.p., bolo by predmetné dovolanie prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ uvedeného poriadku. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Dovolateľ založil prípustnosť dovolania § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nebol významný subjektívny názor strany konania tvrdiacej, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim bolo, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

12. Vo vzťahu k námietkam žalobcu 1/ týkajúcich sa odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nesprávneho postupu súdu prvej inštancie, ktorý nevyzval žalobcu 1/ na odstránenie väd návrhu na zmenu účastníka konania, je potrebné uviesť nasledovné.

13. Judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) považovala medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001). Tento názor bol podporený aj judikatúrou Ústavného súdu slovenskej republiky, v zmysle ktorej k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a odňatiu možnosti konať pred súdom, mohlo dôjsť aj vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanej žalobe fyzickej alebo právnickej osoby (pozri napr. I. ÚS 35/98).

14. S poukazom na uvedené je zrejmé, že v danom prípade nešlo o návrh vo veci samej, ale procesný návrh týkajúci sa parciálnej otázky v konaní, ktorý nemal (a ani nemohol mať) za následok odmietnutie podanej žaloby. Pokiaľ ide o namietané odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., dovolateľ ho videl v nesprávnom postupe súdu, ktorým ho mal vyzvať na odstránenie väd návrhu na zmenu žalobcu 1/ spočívajúcich v nepredložení súhlasu veriteľa a toho, kto mal vstúpiť na jeho miesto (žalobcu 1/) k prevzatíu dlhu. V danej veci teda z pohľadu dovolacieho súdu nespadá tento argument obsahom pod vady zmätočnosti konania, na ktoré dopadá ustanovenie v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Aplikácia a interpretácia ustanovenia § 43 O.s.p., tak ako ju pochopil dovolateľ, nepredstavuje znemožnenie realizácie jeho procesných oprávnení. Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že námietky dovolateľa je potrebné subsumovať pod nesprávne právne posúdenie (nesprávna aplikácia ustanovenia § 43 O.s.p.), ktorú dovolací súd vzhľadom na to, že dovolanie nie je prípustné, nebol oprávnený preskúmať (bližšie pozri bod 21, 22).

15. V ďalšej časti podaného dovolania dovolateľ poukázal na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií. Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutí spočívajúca v tvrdenom

nedostatočnom odôvodnení bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladala (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 2/2016, ktorého právna veta znie „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“; obsah spisu teda nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

16. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia; ani vtedy nezostáva „procesne bezbranným“ (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015). Vo viacerých rozhodnutiach tiež uviedol, že ak je účastník konania presvedčený, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočne odôvodnené alebo preskúmateľné, má plne zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

17. Ústavný súd sa v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

18. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

19. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

21. Pokiaľ dovolateľ v ďalšej časti dovolania uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nebol dovolací súd, vzhľadom na to, že dovolanie nie je prípustné, oprávnený tento dovolací dôvod preskúmať.

22. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci

súdmi nižších inšancií bol relevantný dovolací dôvod, ktorým bolo možné odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších inšancií ale nezakladalo prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010 , 2 Cdo 97/2010 , 3 Cdo 53/2011 , 4 Cdo 68/2011 , 5 Cdo 44/2011 , 6 Cdo 41/2011 , 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

23. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu 1/, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinné do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritorneho dovolacieho prieskumu, ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

24. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.